

Avsnitt 4.8: Variantförteckning 1753 - 1761

Fredriks sista silverrettören präglades 1749 och det skulle dröja fyra år innan denna valör präglades igen, fortfarande med Hans Malmberg som myntmästare men med Adolf Fredrik (1751 - 1771) som kung. Tre större saker skiljer Adolf Fredriks mynt från sin föregångare. För det första, och självklart, monogrammet som stilmässigt är en återgång till de raka linjer som sågs under Ulrika Eleonora. För det andra är kronan som kröner monogrammet mindre. Slutligen, och för det tredje anges valören som Ö och inte som ÖR.

Adolf Fredriks mynt genomgår inte några större förändringar över tid. Bladen på kvistarna är utformade på samma sätt som Fredrik 1740-tals mynt, liksom stilen på siffror och bokstäver. Utsmyckningen av kronringen på Adolf Fredriks mynt utgörs av, med något undantag, tre ovaler med ett parti om fyra mindre punkter i romboid ställning emellan. Undantaget är 1761 med 1-1 bär där utsmyckningen består av tre ovaler med kolon emellan. Kronbotten är ibland streckad. Sveakronorna är utsvängda med tre ovaler och två kolon. De övre sveakronorna är snedställda, något som blir mer påtagligt i slutet av perioden. Efter att ha funnits sedan 1522, präglades den sista 1-öret av silver 1761.

1753

46 undersökta mynt, 1 åtsida, 1 frånsida, 1 variant

4-3a (46 ex.). Åtsidan är samma som 1754a. Foto: Magnus Wijk, Myntauktioner i Sverige AB.

1754

43 undersökta mynt, 2 åtsidor, 2 frånsidor, 2 varianter

De två åtsidorna har båda 4 - 3 bär. De kan lättast skiljas åt genom bären på höger sidas kvist. På 4-3a, som är samma som 1753 4-3a, sitter två bär perifert om kvisten medan på 4-3b sitter två bär centralt om kvisten.

4-3a (22 ex.). Åtsidan är den samma som för 1753. På flertalet av exemplaren syns på frånsidan tydligt tecken på att 4 är punsad på 3, i alla fall är det en nabbe på 4:ans diagonala stapel och en struktur framför 4:ans fot.

4-3b (21 ex.). Andra båret, från kvistkrysset räknat, på vänster sida kan vara svårt att se, men det ligger nära monogrammet. Fotot är hämtat från Uppsala Universitets myntkabinett, databas Alvin.

1756

37 undersökta mynt, 2 åtsidor, 2 frånsidor och 2 varianter

1-3a (21 ex.). Båret på vänster sida är perifer om kvisten, cirka 19.30. Bären på höger sida sitter relativt tätt. Foto: Peter Österlund, J Pedersen Mynthandel.

3-3a (16 ex.) De tre bären på vänster sida sitter tätt och så gör de två perifera bären på höger sida. På frånsidan syns på flera exemplar en nabbe på 6 vilket skulle kunna vara spår av en ändring av 5 till 6.

1757

19 undersökta mynt, 2 åtsidor, 2 frånsidor, 2 varianter

3-2a (7 ex.). Bären på förstoringarna är markerade med svart.

3-3a (12 ex.). Det är två bär mellan monogrammets fötter. Bären i förstoringarna är markerade med svart.

1758

41 undersökta, 3 åtsidor, 2 frånsidor och 3 varianter

1-2a (17 ex.). Frånsidan är samma som 1-2b. Bären i förstoringarna är markerade i svart.

1-2b (2 ex.). Båret på vänster sida är nära kanten, ungefär höjd med foten på monogrammet, och kan vara svår att se (vid blå pil). Högt upp på vänster sida finns en struktur som kan tolkas som bär, men torde vara slutet på ett blad. Frånsidan är samma som 1-2a.

2-2a (22 ex.). Bären på de båda sidorna sitter tätt ihop. På frånsidan är 8 placerad högt i förhållande till 5. Bären i förstoringarna är markerade i svart.

1761

110 undersökta mynt, 4 åtsidor, 4 frånsidor och 5 varianter

År 1761 är det sista året som det präglades 1-ören av silver. Det normala är att kronringen på åtsidan är utsmyckad med tre ruter/ovaler med partier om fyra små punkter i romboid ställning emellan dem. Åtsidan med 1-1 bär har dock tre ovaler och två kolon.

1-1a (48 ex.). Frånsidan är samma som 1-3a2.

1-3a (48 ex.). Nedersta bäret på höger sida sitter nära kvistkrysset och bär 2 och 3 sitter tätt. På **a1** (46 ex.) är bokstäverna Ö och M nära varandra och på **a2** (2 ex.), som är samma frånsida som 1-1a, är avståndet längre. De två exemplar jag har sett av a2 har båda haft en klump vid monogrammet på åtsidan. För bild på a2, se 1-1a ovan.

3-3a (9 ex.). Första båret på höger sida nedifrån räknat sitter mellan två blad. Bären i förstoringarna är markerade i svart.

4-2a (5 ex.). På vänster sida är första båret nära kvistkrysset och första båret perifert är mellan två blad. Foto: Peter Österlund, J Pedersen Mynthandel.

